

„Soča“

izhaja vsak petek o polne in velja s priloga „Primorec“ in „Gospodarski List“ vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto gld. 4-40,
pol leta 2-20,
četrt leta 1-10.

Za tuje dežele toliko več, kolikor je večja poština.

Delavcem in drugim manj premožnim novim naročnikom naročnino znižamo, ako se oglase pri upravitelstvu.

„Primorec“ izhaja vsakih 14 dni ob enem z novicami (nepar) „Sočini“ številkanu.

„Gospodarski List“ izhaja 15-krat na mesec v obsegu 16 strani. Kadar je v petek praznik, izidega list že v četrtek.

SOČA

(Izdaja za deželo)

Oznaniila

in „poslanice“ plačujejo se za štiristopno petil-vrstno:

8 kr., če se tiskajo 1 krat,
7 2
6 3

Večkrat — po pogodbi. Za večje črke po prostoru.

Posamične številke dobivajo se v tobakarnah v Nunski ulici in v Solski ulici, v Trstu pri Lavrenčicu nasproti vel. vojašnice in pri Pipanu v ulici Ponte della Fabra po 8 kr.

Dopisi pošiljajo naj se uredništvo, naročniki in reklamacije pa upravitelstvu „Soče“. — Neplačanih pism uredništvo ne sprejema. — Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravitelstvo je v Gosposki ulici št. 9.

Nemškutarstvo na Kranjskem.

(Izv. dop.)

Vsako bi bil misliti, da je kranjskemu nemškutarstvu že odklenalo, tako so se bile pod Taaflejevo vlado manjšale njih nemškutarstvene vrste. S političnega življenja so bili že skoro popolnoma izgnani. Jedino naše veleposelstvo je še kazalo ostanki nekdanje nemškutarstvene slave. Nekateri ljubljanske nemškutarstvene glave so se včasih le še zbirali v svojem konstitucijskem društvu in p. le jere-nijade na ustavoverstva razpravah.

Nakrat se je pa zopet vzklonilo nemškutarstvo, ali prav za prav jelo se je namesto starega odzivelega porajati novo. Pod Taaflejevo vlado, oziroma pod Winklerjevim predsedništvom v Ljubljani se je poročila neka zmerno-slovenska stranka, katere si je opor-tunost zapisala na svojo zastavo. Kdor je pazno opazoval te ljudi, je kmalu spoznal, da to so že nekake kadi nemškutarstva, ki se prav kaže, bi potegnile ozračje šapa. Jedva je na Dunaju začelo malo bolj obračati se vse na nemško-liberalno stran, že smo čutili pri nas na Kranjskem, da brže nekaj nemški veter. V deželni zboru so nakrat Nemci postali nekako vzpen faktor. Po smrti Pokhtarjevi je postal deželni glavar moj, katerega so želeli Nemci, ali to ni par me-tarcev, ker takaj Slovenci ne odobrimo, tudi pomenljiveje je, da so v deželni odbor volili moža, kateri je bil Nemcem po godu, da so tako dobili nemškutarstvo v kranjskem deželni odbor, kar je 1892. pred-voščastva slovenskega. To je silno pomenljivo za naše kranjske razmere. Na deželni odbor je očividno pokazal stopi nemškutarstvo barvo že v upravljanju o nekih v Ljubljani.

Da pa deželni odbor, oziroma njega nadzelniki, ne delamo krivice, ako ga označimo za nemškutarstvenega, pokazal je nedavno neki dogodek. V Beli peči na Gorjskem je nemški „Schulverein“ sezidal svojo 40. in ta šola se je slovesno otvorila. K otvoritvi je seveda šel vsa ljubljana nemški generalni štab. Toda to ni nič posebnega. Tega veselja naših nemškutarjev pač nikdo ni nezadovoljen. Toda nekaj drugega je, kar je pa čez vse neumljivo. Gospod deželni predsednik in gospod deželni glavar sta pozdravila to slavnost brezovno.

Kaj je „Schulverein“, je pač dovolj znano, da je plod nemškega liberalizma. Kaj si moramo misliti, če načelnik vlade pošilja častitke k slavnosti, ki so v zvezi s tem društvom? Mari moremo potem Slovenci vanj imeti še popolno zaupanje? To pač le pre-jasno kaže, da odločeno v Avstriji faktična že nemški liberali.

Še pomenljivejše je pa, da moj tistini, ki so k tej slavnosti častitke, nahajamo me-gospodu deželnega glavarja, torej načelnika deželnega odbora. S tem je gospod deželni glavar storil naravnost korak v nemški tabor. Kaj je pa deželni glavar gosp. Detela? Mož, ki je s pomočjo Slovencev zlezel kvišku, ali vsaj prišel v deželni zbor in odbor. Sedaj pa Slovencev tako plačuje. Ta mož je bil tudi podpredsednik katoliškega društva in je nje-gova beseda precej veljavna bila v naših konservativnih krogih. Če je tak mož imel mej njimi odločno besedo, potem si pač lahko mislimo, da v narodnem oziru v kon-servativnem taboru ni prav zanesljivo.

Pa še nekaj drugega je pomenljivo. Kaj bi vse pisali slovenski konservativni in na-predni listi, zlasti pa prvi, da je kaj takega storil koroški deželni predsednik ali pa ko-roški deželni glavar, kar sta gospod Hein in Detela. Tako se je pač „Slov. Narod“ oglašil, drugi listi kar molče. To da pač veliko mi-sliti o nekaterih vezeh, ki vežejo nekatere naše politike z vlado in nemškutarstvom. Vidi

se, da je nemški liberalizem že popolnoma dobil v svoje kremplje mnoge slovenske po-litike. Najbolj je pa pomenljivo to za našo konservativno stranko, da molči k proslav-ljanju liberalnega „Schulvereina“. Mari je za-tajila vse, za kar se je poprej borila? Mi smo takoj izrekli bojazen, da Lude bratenje na Dunaju z liberalci imelo slabe posledice. Se-daj pa vidimo, da res pri nas mnogi ne-znajo več ločiti, kaj je konservativno, kaj li-beralno. Mari ni to že tisto mešanje pojmov, o katerem se je včasih že toli pisalo?

Narodni den je torej že toliko oslabil pri nekaterih političnih krogih, da se ne po-kaže noben odločen odpor proti takim odlo-čnim znamenjem nemškutarjenja. Pravega rodo-ljuba pač mora buleti sree, ko kaj takega opazi. To je silno znamenje za našo pri-budnost, da se narod sam ne zdrani in ne pomeže svojih z nemškim liberalnim duhom že prvenaplojenih liberalnih voditeljev.

Naše srednje šole.

(Izv. dop. iz Gorice, 28. sept.)

Gospod urednik! Kadar se dva lisata, se smeje tretji, pravi star pregovor. Tako je tudi pri nas. Na misli nam ni vzeti v poštev danes vsi naši žalostni razmeri. V le teh vrsticah pregovorimo le par besed o naših solskih učeniščih.

Lepo priliko nam tudi letošnje neobičajno ogledno stavlilo dečke, sprednji pa-takajšnje gimnazije, 125. roci slo petintri-deset! Lepo število in vsak prijatelj napredka bi se ga moral vzeti, tili, ako bi bile raz-mere povsem take, kakršne so prvi pogoj prave in zdrave izobrazbe, kakor je vidimo na Dunskem in Sledskem, kjer se skoro vsak kmol izobrazi v kakli srednji šoli. Toda do tega uzonega vika je treba še veliko v-mnogozemljen Avstriji, kjer skuša in napenja svoje sile nemški dvelj, da si prilasti na-čelno nad drugimi narodi. Vsiha se jim nemški jezik in nemški duh ter se kolikor mogoče zabranja zlasti manjšim slovenskim plemenom razvij in napredek. V to svrhu jim služi v prvi vrsti — šola.

Kako za Boga je upravičena ces. kr. nemška gimnazija v deželi, kjer Nemcev ni! Zakaj kar jih je, so sami priseljenici! Izvestje leta 1894. nam kaže 56 Nemcev in za te naj bi se vzdrževala cela gimnazija?!) Za 176 Slo-encev pa seveda ni treba skrbeti! Ti he-let niso vredni, da bi bili deležni vsje omike, ki daje človeku samostojnost in zavest, da je enakopraven pred Bogom in pred zakonom. Dejanjske razmere so seveda precej drugačne, a omika je, ki daje človeku krepost, da more prezreti in upreti se razni am, človeka ne-vrednim!

Na Kranjskem so v tem malce na bolj-šem, takisto na Štajerskem, kjer imajo vsaj v Mariboru svoje slovenske — kdo se ne smeje? — vspelednice (paralele) na spodnji gimnaziji, docim je v višji — se nemško. Na Primorskem pa smo Slovenci popolnoma na slabem. Sreče se človeku kar krči, ko vidi, da slovenski naraščaj vzgaja Nemci! In kako se to godi, nam pripovedujejo interpacije, stavljene v preteklem zasedanju deželnega zbora.

Letos je sprejeli sto petintrideset deč-kov v prvi gimnazijski razred. Slovencev ne-naklonjeni vodja le-tega izobrazovalca je prosil, da sme napraviti tri vspelednice. Ka-kor enjemo, so mu dovolili.

Evo mu priliko! Razdeli naj dečke po narodnosti in videli bomo, koliko jih je tistih Nemcev. Bojimo se pa, da tega ne stori, ampak da boče zopet poskušal, raz-

deliti tako, da jih razdeli po abecednem redu v vspelednice. Proti takemu početju se mo-ramo brezpogojno upreti tudi s pedagogičnega stališča; zakaj razmerje bi bilo neugodno a Slovence, ki bi imeli prebiti veliko več težko-ego li njih srečnejši tekmeči priseljenega nemškega rodu. Ne le, da je poučevalni je-zik nemški, v vzgojo se celo izroča to našo nado trdim Nemcem, ki ne imajo sloven-skega jezika. Kakó naj izhajajo ubogi dečki, ako se morajo učiti na podlagi plu-jega jezika pluj jezik, ako jim celo učitelj ne more priskočiti na pomoč, da jim pojasni in olajša težkoče v materinem jeziku? Če pa vendar povprečno prebijejo dosti dobro, da celo izvrstno vse ovire, ni-kakor se ne more to smatrati kakor dokaz, da so naše zadetve neopravičene, to je do-kaz, vstrajne pridnosti, želje volje, vi-soke nadarjenosti naših sinov. S tem pa je tudi dokazano, kolikó več uspeha bi lahko zabilježili, ako bi se naša mladina izobrazala na podlagi materinega jezika. Zato so pa naše zahteve popolnoma utemeljene in tudi lepa prilika je dana, da dobimo vsaj take slo-venške (?) vspelednice, kakor jih imajo sta-jerski Slovenci v Mariboru; zakaj čuli smo, da se odpru vspelednice tudi v četrtem raz-redu gimnazijskem. Ako so vspelednice go-tove, kje je vzroka iskati, da se nam ne prizna in more dati slovenskih vspelednic? Najbrž bo izgovor, da ni močij!

Res! sedaj ni močij na naši gimnaziji, ki bi bile sposobne, poučevati na slovenskih vspelednicah. Toda kdo je kriv, da ni močij? Sploh je za poučevanje slovensčine na gim-naziji vrlo slabo poskrbljeno. Vspostavljen je jeden sam profesor! Za poučevanje nemščine pa so vsposobljeni 3 za celo, jeden za spod-njo gimnazijo, tedaj štiri moči! Da ni slo-venskih močij, ne verujemo; pač pa smo primorani iskati vzroka, da ne kompetujejo za Gorico, kje drugje: advancement (povišanje v službi) je kriv in tisti činitelji, ki ga imajo v rokah!)

Zato opozarjamo merrčajne kroge na ta nedostatek. Čemu zlorabljati mlade moči s suplenturami? Ako so potrebne, naj se jim da toliko in tako mesto, kakor gre. Če se ima za topove in drug brezdimen in ne-potreben prah obilo denarja, zakaj se varči skopo na mestu, kjer ni treba? Prava in zdrava omika naredi človeka zadovoljnega in zadovoljnost avstrijskih ljudstev je pravi zasit miru, ne pa topovi, ne prah! Ali se mogoče gospoda boji ljudskega spoznanja, to dete zdrave omike?

Zdaj je lepa prilika, osnovati vsaj tako imenovane slovenske vspelednice, katere so nam obljubljali toliko časa! Malce dobre in resne volje in prepričani smo, da pojde!

Kar se pa dostaje nemškega pouka — zakaj to je pač edini strah — smo uverjeni, da ne bode trpel škoda. To nam dokazujejo galiske srednje šole.

Na Lvovski razstavi, ki provzročuje ve-liko hrupa in za katero se vrtoglavo natecajo proslavljati nemško (prav židovsko) liberalni listi, je razstavil dež. sol. svet galiski učne pripomočke njemu podrejenih sol. O tem je priobčila dunajška „Presse“ dne 21. t. m. članek „Das galizische Volks-und Mittelschul-wesen auf der Lemberger Ausstellung“. Se-veda, tudi ta na pol vladni list piha v isto trobento, kakor drugi listi, katerim je veliko do koalicijskega sistema, ter proslavlja sijajni uspeh lvovske razstave ter povzdiguje kar najviše zaslugi poljske „Zlahte“ (plemstva), ki ima v svojih rokah avstrijsko vestlo. Nika-

*) Slovenskih profesorjev je več v tužini, kakor: v Dalmaciji, na Moravskem, na Slezkem, na Avstrij-skem itd. Zakaj bi ti močije ne služili v domovini?!

Ured.

kor ne zavidamo Poljakom slave, očarajočega napredka in razvoja — obratno, veselimo se ga, ter skušajmo jih posnemati vsaj — v solskem oziru! Zato pa poslovenimo od ravno kar omenjenega članka one odstavke, ki se nam vidijo posebno važni za nas in tem rajši, ker piše takó oficijozen list, kajti če velja to za Galicijo, bi moralo veljati tudi za nas! „Presse“ piše:

„V razstavi najdeš vse učne knjige, ka-tore rabijo Učne knjige za nemščino so si ogledali natančneje. Poučujejo jo po novi naravni metodi z namenom, da učencem za-gotovijo enako spretnost v ustmeni in pis-meni rabi jezika.

V učnih knjigah za ljudske šole so ve-činoma govorne vaje iz duševnega ob-zorja učencevega z napredujočim razširjanjem besednega zaklada iz vsakdanjega življenja. Učna knjiga za najviše razrede ljudskih in meščanskih sol je tako osnovana, da nahaja v njej tudi najvažnije spise za vsakdanja meščanska opravila, kar daje knjigi lastnost nekakega „vadnemca“ za galiske obrtnike ali kupec. Zato pa ima taka knjiga veljavo tudi izven šole.

Govorne vaje v tretjem in četrtem raz-redu ljudskih sol se nadaljujejo v uč-nih knjigah za spodnjo gimna-zijo. Tudi tu poučujejo po isti metodi v tesni zvezi z znanjem, pridobljenim na ljud-ski soli. Sistematiški poučujejo slovnico se-le v tretjem in četrtem razredu, ko so si učenci praktični prisvojili najvažnije zakone in pri-kazni jezika. Slovnica je sredstvo, nikakor svrha.

Po učnem načrtu se morajo učenci vsposobiti na nižji gimnaziji, da lahko raz-nemejo znanstvena dela, spisana v nemščini. V čitankah za peti in šesti razred beres iz-birko vzglednih spisov najboljših pisateljev, s posebnim ozirom na avstrijske pesnike in pisatelje, v kojih veje svet duh. Na prvi pogled bi človek dvomil, da-li mogó razumeti nemški učenci znanstvene nemške spise. Toda strokovnjaki, ki je spremljal dopisnika, je zatrjeval, da se dá to doseči pri rednem poučevanju ter da se strogo drže učnega načrta. Učencem, ki niso mogli zadostiti zahte-vam učnega načrta, da se ne dovoli vstopiti v višji razred. Za šesti razred predpisuje učni načrt tudi najpotrebnejše iz poetike in stati-slike, da se učenci uvedejo in pripravijo za literarno-zgodovinski pouk v sedmem in os-mem razredu. Za poslednja leta so v učnih knjigah članki literarno-zgodovinske vsebine, ki obsegajo literarno (književno) zgodovino do današnjega dne. Nemška literatura avstrijska od srednjega veka dalje je skrbno sestavljena. Starejša literarna zgodovina je omenjena le pregledno, natančneje je opisan razvoj od srede XVIII. stoletja. Poznavanje literature posreduje čitanje celotnih umotvorov ali pa izerpi v čitankah. Posebnost čitank je, da nu-dijo krajše ali obširne vsebinske podatke najboljših pesniških proizvodov z vpletenimi krajšimi in daljšimi odlomki dotičnih pesem.

Tako dunajski dnevnik, ki služi koali-cijski vladi. Ako je tedaj bilo mogoče doseči Poljakom gledé nemščine uspeh, da ga sami Nemci odobrujejo, zakaj ne bi se dalo i nam isto, kar Poljakom, zlasti ker se drugim slo-vanskim plemenom stavijo v vzgled — Poljaki?

Slavonp.

L'avita coltura.

(Izv. dop. iz Gorice).

(Konec).

„Eco“ se je torej prav po nepotrebnem razkorajila proti mojim člankom. Meni se o njej niti sanjalo ni. Ako bi bil jaz mislil na njo, pričakoval bi bil pač pohvale, a ne take

strastne graje. Naravno bi bilo nasprotno, namreč, da bi bila „Eco“ to učinila, kar je nje tovarišica „La Difesa“. Prevedla naj bi bila moje članke na italijanski jezik ter jim dodala to-le opazko: „Evo, razumnistvo naše! Tu imaš verno sliko naše občne omike. Tu vidiš, kako sedijo o nas Slovenci, t. j. oni sosedni narod, katerega mi tako radi gledamo čez rame, še rajši preziramo in najrajši pred svetom obrekujemo. Kdor bi se poučeval o Slovence, le iz naših liberalnih časnikov, mislil bi, da so Slovenci najsurovejši narod v Avstriji. A temu ni tako. Slovenci so majhen, pa inteligenten narod, čegar voditelji vedó prav dobro, da ima vsak narod poleg inteligencije tudi ogromno večino nižjega ljudstva, katerega ne smemo prezirati, govorč o vsem narodu. Ne smemo tudi misliti, da je narod kot tak v resnici omikan, ako ima bogato slovstvo, katero je podedoval po modrih prednikih, ako ima izobraženo inteligencijo, ali surovo in nevedno nižje ljudstvo. Če presojamo Slovence s tega stališča, moramo priznati, da so Slovenci splošno omikan narod, od katerega bi se imeli mi mnogo naučiti, posebno kar se tiče izobraženja nižjega ljudstva. Zatorej poslušaj ti, naše posvetno razumnistvo! Kar piše „Soča“ o našem nižjem ljudstvu, je žal vse res. Priznajmo le naravnost, da smo na to stran mnogo zanemarili in da se ta rak-rana na našem nižjem ljudstvu s prikrivanjem ne zaceli. Ne stejno v zlo Slovence, ako svariyo svoje ljudstvo, naj se ne uči razvadam in napakam od našega. Ne smemo jim zameriti, ako v ta namen razkrivajo rane na našem telesu. Ne grajajmo jih, ampak bodimo jim za to hvaležni in posnemajmo jih! V to svrhu pa, drago posvetno razumnistvo naše, treba izreniti na drugo pot. Pred vsem se morajo otresti onega sramotnega jarma, v koji te je uklenilo židovstvo, da mu opravljaš tlako ter napeljuješ vodo na židovski mlin. Pusti žide in „avito coltura“, nehaj jim pobirati koslanj iz žerjavice, ne daj se jim hujskati zoper Slovence! Podaj nam, duhovnikom roko! Skupno delujmo, kar nas je ozirokev, da izvelčemo nižje ljudstvo naše iz grdih razvad in napak. To pa st-rimo najbolje, ako mu vzbujamo veselje do čitanja, podajaje mu za majhen denar primernih poučnih knjig. Denar pa, kateri tratite posvetnjaki za „Lego“, ki nima drugega namena nego potujčevati slovensko mladino in zbirati zaloge za agitovanje pri raznih volitvah, pošiljati našim ubogim kolonom, da bodo mogli vsaj človeško živeti“.

Blizo tačo bi mi bila imela odgovoriti „Eco“, ali pa molčati, ako se ni mogla ostričiti do take očitne izpovedi. A namesto tega mi je napisala dvoje, troje odgovorčev, ki bi bili v židovsko-liberalnem „Corrieru“ prav na mestu. Prav čudno se bere taka strastna polemika v listu, ki nosi na čelu izrek sv. očeta papeža. Duhovnik ina v človeški družbi — vsaj pri nas Slovencih — neko vzvišeno stališče. Tega stališča mu pa ne varujejo le pravice, ampak tudi dolžnosti. Marsikaj je posvetnjaku dovoljeno, a duhovniku ne. Med nedovoljena svojstva spada tudi strast. Kakor pa kviri strast duhovnika, tako pači tudi duhovniški list. In na to stran se je „Eco“, odgovarjaje mi, jako izpozabila. Čutnice so ji menda že tako oslabele, da se ne more več brzdati v razburjenosti. Tako vsaj si morem razlagati strastni način nje odgovarjanja. Na to pot ji seveda jaz ne bodem sledil. Le naslov „višjega čuka“, kateri mi je v jezi zalučala v obraz, moram ji vrniti popolnoma nedotaknjen. Ako sem jaz zaradi teh člankov „višji čuk“, uprašam: kaj so naši duhovniki, ki so te članke odobraval? kaj je ljubljanski „Slovenec“ kaj je „La Difesa“? kaj sv. oče, ki ta list podpira in čita? Pobožno „Eco“ prosim prav lepo odgovora. — Na zbadljive opazke, katere imajo namen, prikrivati nedostojanje dostojnih razlogov, jaz ne bodem odgovarjal. Čemu tudi? Saj kažejo same, kako slaba mora biti stvar, katero hoče „Eco“ zagovarjati z njimi. Odgovoriti hočem torej le na nekaj stvarnih mislij, katere se dajo izluščiti iz nadutega praznega besedičenja.

„Eco“ se huduje, da sem navedel in prevedel ostudno laško kletvino. Pa čemu? Ali se zadovoljuje nje gospodje, ko izpovedujejo, le s splošno grešnikovo izjavo, da je grešil zoper šesto božjo zapoved, ali ne zahtevajo, da mora svojo grešitev podrobneje izraziti? Čemu torej meni jemati za zlo, kar sami delajo. — Prevod kletvine pa je bil potreben, ker oponašajo naši okoljski mladenci to bogokletje in navadno ne vedó, kaj

govoré. Ali nisem torej prav storil, da sem jim odprl oči pred toliko ostudo?!

Pri svoji trditvi, da je bogokletje v laškem ljudstvu splošno razširjeno, ostanem se vedno, če je to tetki „Eco“ všeč ali ne. Govoril sem že v dotičnem članku, da si omika in bogokletje nasprotujeta. Nevarno ni torej bogokletje za naše razumnistvo, ampak za nižje ljudstvo. To pa živi v doliki z nižjim ljudstvom laškim. Da ni tu misljeno vse nižje ljudstvo laško, kar ga živi od „Soče“ do podplatov laškega črevlja, ampak le to, ki biva ob „Soči“, t. j. tik meje slovenske, moralo bi biti jasno: kajti le s tem obuje naše ljudstvo in le to mu more postati opasno, ne pa ono, ki živi doli v Furlaniji ali pa še nižje. Zadnje nas torej ne briga, ampak le prvi, in to preklinja Boga, kakor sem rekel. Da so igrali „Eco“ in nje gospodje doslej nasproti temu bogokletstvu ulogo ptica noja ter jih je kar zona obhajala, ko so videli v javnosti v vsej ostudni nagoti odkrito rak-rano na telesu svojega ljudstva, verujemo. Ako so se pa čutili presenečene in kolikor toliko prizadete, ni pač moja krivda: kaže temveč, da nimajo na to stran prav mirne vesti. Skrb za blaginjo svojih razumnikov jim v novejšem času ne dajo misliti na nižje ljudstvo. Ako mislijo gospodje „Eco-vc“, da zadostajo popolnoma svoji dolžnosti na to stran, če svariyo v svojih propovedih po cerkvah pred bogokletjem, potem se zelo varajo. Kdo pa poslušaj njih propovedi? Preklinjavec gotovo ne! Rane je treba izrezovati, da se zacelijo. Izrezovanje seveda boli, ali z milobo se nič ne opravi. To je pač jasno, a gospodom pri „Eco“ menda ne: kajti inace bi se ne bili izpolikali na rezkosti svojih člankov. Ako se prav spominjam, imajo neke države v Ameriki postave zoper pijance, preklinjavec, otroke-kadilce, i. t. d. Bi-li ne bilo to mogoče tudi pri nas? Ali bi se ne mogli tudi pri nas bolje uporabljati paragrafi kazenskega zakona, ki pod strogo kaznijo prepovedujejo vsako bogokletje? Gospodje naj to premislijo in naj se ne sramujejo, če je ta misel izprožena v neljubi „Soči“ in ako se vest o laškem bogokletju razširi tudi čez meje naše dežele. Na delo torej, gospodje, in mi Slovenci Vam pojdemo gotovo na roko. — To grdo bogokletje postaja namreč — kakor sem že omenil na drugem mestu — opasno tudi našemu slovenskemu okoljanu. In prav po okolici se najlože sodi, kako strahovito napreduje ta npravstvena kuga. Sam rojen okoličan, vem prav dobro, da je bilo med nami to bogokletje pred 20, 30 leti popolnoma neznano. Našim ljudem se je to preklinjanje tako studilo, da se ga niso upali niti imenovati, ampak so je le na splošno nazivali: „Kolne po laški“. Ako se je pa ob nedeljah kak laški delavec iz mesta zatekel v okoličansko krmo kazat svojo „avito coltura“ z nečloveškim bogokletjem, bil je to tako ne-navađen dogodek, da je govorilo naslopi dan z osupom o njem po vasi staro in mlado. Dandanes je postal žal naš okoličan bolj top proti temu grehu. Kako hudo je že okužen, kaže dovolj dejstvo, da je L. L. prav te dni na nekaj mesecev „ce obsojen neki Solkanec, ker je klet Boga po laško“.

Skrb torej, da bi se temu npravstvenemu okuževanju prišlo okoli, potisnila mi je pero v roko, nikar pa sovraštvo proti laškemu ljudstvu, kakor krivo sodi „Eco“. Da sem pri tem rabil nož, oster nož, ne pa gladnik, bilo je naravno. Ali ne ravnamo prav tako gospodje pri „Eco“, ko šibajo v svojih propovedih verske pregrehe? Ako jim ni bila oblika všeč, naj pomislijo, da se iz gozda tako odmeva, kakor se vanj vpije. Ta oblika ni izvirna naša, ampak laška. Dolgo let nas že draži laško časopisje z izvijajočimi članki a la „Grande Siavenia“, molčali smo, ali se krotko branili; zdaj smo pa prijeli tudi mi ostreje za cepec, s kakoršnim se po nas udriha. Še le sedaj si je nataknila „Eco“ sodniške naotnike na nos, da jadikuje o „krivici“ proti laškemu ljudstvu; za krivične naprave na naše ljudstvo, ki so se vršili in se vrše v laških časnikih, ni imela „Eco“ doslej nobene svarilne besede. Mi mislimo torej, da naj se krepotna „Eco“ obrne s svojim svarjenjem najprej na laške časnike, v tej stroki naše učitelje, in potem se le jej mi odpremo duri in sedemo pred njo v šolske klopi.

Veseli me, da je mojega mnenja v tej preporni zadevi tudi naš „Slovenec“, v kateri se „Eco“ prav srdito zaganja.* Da bode ta

*) „Eco“ je začelo nekam skrbeti, da sta „Soča“ in „Slovenec“ vsaj v tej zadevi enli mislij: ravni in kavi na vsej érti, evo, to bi bilo po njem

srd se popolnajeji, priporočam različen „Eco“, naj prečita v „Slovenec“ zadnji dopis iz Podgrada v Istri, kjer se poroča o laškem davkarju (junak se zove Zoilo Borri) to-le: „V pisarni je napadel naš napod na nečuvencin. Preklinjal je z grdimi italijanskimi kletvami Boga in Mater Božjo, grabil ljudi za vrat in jih metal ven iz urada“. „L'avita coltura“ razsaja torej že po skvanski Istri!

Bodi temu dovolj: kajti ni me volja, da bi z „Eco“ na dolgo in široko polemizoval. Saj pa to tudi ni bil glavni smoter temu četrtemu in — dostavim se, da se ne bode uboga „Eco“ razburjala še dalje po nepotrebnem — zadnjemu mojem članku. Dala mi je „Eco“ k temu pač povoda, in zato sem jej prav hvaležen. Tako-le samo minogrede omenjaje jo, ponujala se mi je pa prilika, da sem govoril o naši politiki polpreteklosti, iz katere odseva žal resnica, da se dajo cela ljudstva od posameznikov imeti za norec ter da prihajajo tudi narodi, ki so že prekoračili vršice svoje slave, „na otročja leta“ kakor sivi stareki. Častila „Eco“ hodi torej uverjena, da me ni prav nič ugrelo nje budovanje, kakor sem jaz uverjen, da se z njo ne da več mirno govoriti o medsebojnih narodnih odnosih naših. „Eco“ ni več ista, kakor je bila v prvi polovici dosedanjega svojega življenja. Oni, po židih umetno vzgojeni sovražnici, ki je že popolnoma prešnil laške liberalce, slepi že tudi laške klerikalce, in zato postavim piko.

Dostavek uredništva. Ker vidimo, da neč g. člankar dalje razvijati mislij, izprožene v zadnjem stavku, češ, da ne spada v okvir njegovih člankov, hočemo pa mi nadaljevati. Storili bi to že danes, a bojimo se, da bi bilo za ubogo „Eco“ najdenkrat preveč, zato odnesemo za kako drugo priliko. — „Eco“ od ponedeljka zopet divja: nič stvarnega, samo psovanje, ki se pač lepó podaja iz peresa in ust njenih urednikov, ki bi morali biti nam posvetnjakom za vzgled treznih, hladnokrvnih, stvarnih, poštenih časnikarjev. Ondi tudi tudi, da „Soča“ ji ni vedela odgovoriti nič stvarnega. Čitatelji naši naj sodijo sami, ali je resnična ta trditve. — Bomo že se govorili.

Deželna učiteljska konferenca.

(Dalje).

Isto, kar slovenski, je povedal tudi v italijanskem jeziku, le oblika je nekoliko različna, naposled pride na nadaljevalne tečaje in prvi da se je konečno tudi nekaj uvelo verstvo kot učni predmet, ker vera je edina trdna podlaga pravi morali:

Potem nadaljuje: *)

Druga seja dne 17. avgusta.

Presledek med prvo in drugo sejo se je uporabil za seje obeh odsekov in sicer odsek za risanje ter o nadaljevalnih tečajih. Prvi odsek je bil kmalu gotovo svoji nalogi, nikakor pa ne drugi, kateri je komaj v treh dneh rešil uprašanje o nadaljevalnih tečajih in šolskih vrtil, če tudi je delal po več kot 7 ur na dan. Imel je pa tudi težavno nalogo, nekako pa reku: „Wasch' mir den Pelz, mach' ihn aber nicht nass“.

Sklepi odsekov so prišli pred drugo javno sejo dež. uč. konference, katera jim je tudi pritrdila. Dolgotrajne in zanimljive so bile obravnave v odseku, toliko krajše so bile v javni seji tembolj, ker je bil čas le kratko odločen. Predsednik prvega odseka je bil ces. svetovalec g. Fr. Vodopivec, drugemu pa e. kr. okr. s. nadzornik Dominko. Postimo na stran razprave v odsekih, spregovimo na kratko o javni seji.

Predseduje e. kr. deželni s. nadzornik Anton vit. Klodič, navzoči vsi okr. s. nadzorniki in vsi odposlanci, kakor tudi one učiteljice, katere so se h konferenci prizvale.

I.

V imenu odseka za risanje poroča g. M. Kante nadučitelj sežanski. Odsekovi predlogi, kateri so sprejmejo le malo spremenjen, so: *) V ljudskih in meščanskih šolah naj se poučuje risanje — fakultativno brez pik — sicer pa prvi dve leti na risanke s

sreč in akusu. Iz tega pa mogó spoznati gorški dopisniki v „Slovenec“, komu so ustrežali, ko so za vsak nič udrihali po „Soči“ in njenih možeh Uredn. *) Ker je ta del govora jako obširen in da lože priobčimo celotno poročilo o ostalem delu konference, odložimo ga za prihodnje. Natisnemo ga, ako bo le mogoče, celotno v eni sami številki.

pikami po 2 in 4 cm. oddaljenosti. 2.) Podobe naj bodo velike — večinoma le po ena na vsaki strani. 3.) Učni načrti ostanejo sedanji: prvo leto se riše po narekovanju, drugo po spominu, tretje krive érte na čist papir. Da bode učiteljstvo imelo primernih predlog, naprosi se navzočega profesorja risanja g. Comel-a, da sestavi predloge. Da bodo rabile vse šole v deželi enake risanke, naprosi se isti prof., da priredi primerne zvezke, za katere se poišče založnik. Zadnje leto sme se risati tudi s črnilom.

II.

O uredbi načrta za nadaljevalne tečaje in o šol. vrtil je poročal: a) za ženska ročna dela g. ces. svet. Fr. Vodopivec, b) za knetijske nadalj. tečaje g. okr. s. nadz. M. Sinković ter g. Zorman učitelj v Gorici. Konferenca je sprejela z majhnimi spremembami začasni dosedanj učni načrt pristavki, da nad. tečaji ne dosežajo svojega namena, da so le v nadlogo in zavoro učencem, roditeljem in učiteljstvu, ter se je vsled tega enoglasno sprejel predlog g. Falconer-a, nadučitelja v Gradiscu, vsled katerega naj bi se nadaljevalni tečaj odpravil ter mesto njega naj bi otraciraje hodili 7 let v vsakdanjo šolo, a osmo šolsko leto naj bi odpadlo.

O tem predlogu, ki je bil ob enem enoglasno sprejet predlog odseka o nad. tečajih, vnela se je dolga razprava. Znamenita je pri tem okolščina, da so ga priporočali vsi okr. s. nadzorniki ter da so vsi odposlanci z dejanskimi dokazi iz prakse obsojali sedanje nad. tečaje ter mesto njih priporočali skrčenje šolske dobe na 7 let, kar bi bilo tudi roditeljem le v olajšanje izvrševanja šolske dolžnosti, ker bi bili otroci s končanim 13. letom že prosti za domače delo na polju, ali za rokodelstvo, ali za službo.

Tudi g. predsednik je večinoma pritrdil razlogom zagovornikov tega predloga, kateri se tudi strinja s postavnimi odločbami, vsled katerih more deželni s. svet, zaslišavši okrajne šol. svete, uvesti spremembo, ki bode le v prospekt šol, v napredek mladini in v olajšanje roditeljem.

Iz pamo, da bode predl. e. kr. dež. s. svet in vsi slavni e. kr. okr. s. sveti gotovo pritrdili predlogu ter tako uredili naše šolstvo, da bode v prospekt deželni naši.

Dokler se ne uvede ta sprememba, sprejel se je predlog, da naj se skrei nad. tečaj na 3 ure na teden za eno in dva razrednice, a na 1 ure za 3 in večrazrednice in to radi postayne določbe, da se ob nedeljah in praznikih ne sme imeti šole.

III.

Posamezni predlogi, katere je konferenca sprejela:

1.) Učne knjige za ljudske šole naj se preurede tako, da bodo odgovarjale našim razmeram in našim učenim načrtom. Predlog je stavil in utemeljeval g. Pet. Medvesček, nadučitelj v Sv. Krizu.

2.) Ljudsko-šolsko učiteljstvo naj bi imelo v dež. šol. svetu vsaj enega zastopnika, katerega bi volila dež. učit. konferenca. — Predlagatelj isti.

3.) Učiteljstvo, katero poučuje nemščino kot prosti predmet, naj dobi vsaj 50 gld. letne nagrade, ali pa naj se pouk v nemščini odpravi. — Predlagatelj isti. — Ta predlog je spravlil v razgovor pouk nemščine na nekaterih šolah kot obvezen predmet — če tudi — protipostavno. Zdal ho menda temu konec.

4.) Učiteljstvu naj se šteje pokojnina po letih, a nepo petletninah, kakor doslej, kar je prouzročalo učiteljstvu občutno krivico, da je moralo služiti po 1, 2, 3, da celo po 4 leta in sicer za penzijo upravičena leta, ne da bi se mu stela. N. pr. ako je služil 19. let, stelo se mu je le 15; če je služil 29 let, se mu je stelo le 25 gld. Presl. e. kr. dež. s. svet se obrne gotovo v kratkem do vis. dež. zbora, da popravi v neob upižočo krivico.

5.) Predlog g. M. Kante-ta meri na zboljšanje učit. plač v znižu, da bi prej kot prej prišel v veljavo zakon, kateri je sklenil vis. dež. zbor.

6.) V vseh okrajih v deželi in v vseh šolah naj bi se uvedle ena-

ke pisanke glede na črtanje. — Predl. g. Tomšič naduč. na Nabrežini.

7.) Učiteljstvo naj bi imelo pravico do polovice voznine na železnicah — kakoršno imajo drž. uradniki. (Predl. g. Pizzul.)

8.) O spremembi postavnih določb glede na dolžnosti krajin sol svetov, da bi se iste lahko prisililo, da vrše svoje dolžnosti glede redne hoje v olo. Predl. g. nadzornik Dominko.

To važnejši predlogi, ki so bili sprejeti; bilo pa je tudi precej takih, ki so se odklonili, o katerih bi bilo vredno kaj sprejeti, a naj jih pustimo toliko časa, dokler ne pride druga prilika, pri kateri se sprejmejo.

Pozna je bila že ura, ko je dož. u. konferenca zvršila svojo nalogo. Ko se je ces. svet, g. F. V. odpravil zahvaliti predsedniku za spretno vodstvo konferenci in za napredek, katerega kaže naše solstvo; ko se je g. predsednik zahvalil okrajnim a. nadzornikom in udom konferenca za sodelovanje ter pohvalil odločnost obeh narodnostij — zaključil je sejo s trikratnim živim jarem, cesarju.

K svojemu zadnjemu poročilu dostavljamo danes le še nekoliko popolnih. — Čipkarski sol na Dolu pri Ajdovščini in v Bolcu ste razstavili svoje izdelke, ki so zbudili splošno občudovanje. Ročna dela so bila res izborno zastopana. Sola v Batah je imela večino perila iz triga platna, a sola v St. Petru je pokazala, kakó so se oturci naučili iz starih staj napraviti stajčke za male otroke. — Razstava solenjske železice (soli) je bila zelo zanimiva. Posebno lepo je vezenje Amal. Prijevee in perila Marije Stofa. — V razstavi obogih solskih sester Notre Dame smo opazili tudi krasne stajce Ene Sore, Marine de Norda in Fachinetti Amalije. — Guhobenica se je jako odlikovala: razstavljani izdelki so zbudili veliko zanimanja in občudovanja. Kandidatinja gena Antonija Seitz se je odlikovala po krasnem vezanju in avanju: njen „Arbeitsstift“ je bil povsaj dober. Ker je tudi dobra slikarica (učila se pri gospe Santel) so njene risarje in slike oblik in raznih krajev prav krasne.

Lokarska sola je razstavila bogato zbirko modelov vseh knjižskih predel, več hite za hita gnezda, navrt solskega vrta itd. — Gosp. Edmund Čibec v Bolcu je razstavil tudi več umetno izrezanih okvirjev. — Gosp. Anton Mlekut v Čepovani zbirko rudnin. — G. Malej Kante v Sezani zbirko modelov knjižskih predel in priprav. — G. Ignacij Krizman je pokazal v dveh visokih steklenih posodah spreminjavo žabe in rjavega hrošča od jaja do popolne hvalice. — Učiteljisanja g. Alojzij Comel je razstavil bogato zbirko vzorcev, kakó je mogoče naploše slikati po gipsovih modelih.

V goriški nadatjevalni soli smo opazili veliko lepih slik, a najlepše so bile učencev: Rafaela Sacraisecci. (Ta se pise na druge načine, n. pr. Sacraisecci). Nanič Jozef in Strnad Jozef, torej sami Slovenci po rodu.

V dvorani za solsko opravo smo opazili prav pripravno klop, ki se pri pisanju raztegne takó, da učenec mora sedeti lepo in ravno. — Marko Zogorich v Fiumičelu je razstavil solsko tablo, ki se da kaj pripravno obrniti. Podobno tablo si je izmislil č. g. Josip Tomšič v Levpi, a je bolj okorna od prejšnje.

V godbeni dvorani je imel g. Alojzij Luznik dva krasna didaktifona: mali stane 25 gld. in služi prav dobro za poučevanje petja pri malih otrocih. Drugi stane 130 gld. in je po svoji znanosti vsakemu salonu v najlepši nakit. Odlikuje se pa po milem in nekem nenavadno prijetnem glasu, kakoršnih nismo še čuli pri harmonijah.

Dopisi.

Iz Ljubljane, 27. septembra. — Pripravljamo se nekaj slovenskih zaupnikov. Ta shod bi imel staviti nekaj program slovenskemu političnemu delovanju v najbližnji bodočnosti. Tak program je ob svojem času bil sestavljen tudi shod slovenskih poslancev v Ljubljani, ali sklepi so se kmalu pozabili in od vsega shoda je ostal le lep spomin. Bati se je, da ne bi imeli sklepi shoda slovenskih zaupnikov nič večjega uspeha. Sklepati in pro-

grami delati je lahko, ali težje jih je potem spraviti v življenje.

Da bi iz vsega kaj bilo, bi se moral osnovati poseben izvrševalni odbor, kateri bi tudi res kaj deloval. Vsaka stranka, ki se vedno ne giblje, zgubi življensko moč. Posebno bi bilo treba sklepati, da se program, katerega sestavi shod, tudi oživi med narodom. Zato bi morali delati zaupniki vsak v svojem kraju in poleg tega bi se pa morali sklicevati shodi, da narod izve povsod, za kaj se gre.

Kaj koristi, če shod sklene tak ali pa tak program, ako se pa državni poslanci za vse te sklepe ne zmenijo in hodijo svojo pot. Na nje moraj pritiskati jedino voliči.

Proti takemu shodu je konservativna stranka zaradi tega, ker se boče vršil na narodnem tleh. Narodnost je postala mnogim gospodom bolj stranska stvar. To kaže najbolj zadeva o slovenskih uličnih napisih v Ljubljani. Seveda konservativci so pa tudi zato proti shodu zaupnikov, ker ideja prihaja od naprednjakov. Razmere na Kranjskem so žal take, da vsemu, kar jedna stranka sklene, skoro gotovo druga nasprotuje. Največji pomislek je pa morda koalicija. Vsi konservativni poslanci so v koaliciji in se je tako držé, kakor klop kože. V njej ostanejo, naj že kaj dosežejo ali pa ne. Koalicijo naravnost zagovarjati se pa vendar tudi naši konservativci ne upajo in zatorej žele, da se o njej razpravi. Stvar je precej koeljiiva, kajti toliko se je govorilo in pisalo, da ni dober katolik, kdor se veže s liberalci, in sodaj nakrat meje te slabe katoliške pridejo vsi tisti poslanci, kateri so še nedavno veljali za stebre katolicanstva.

Pomenljivo je, da se je glasilo kranjskih konservativcev potegnulo za Miho Vošnjaka, ko je nekoliko „Slov. Narod“ bil pojasnil eno postopanje tega moza zastran koalicije. „Slovenec“ se pri tem sklicuje na zasluge gospoda Vošnjaka. Prav lepa stvar, ali „Slovenec“ se ni vselej tako oziral na zasluge slovenskih mož. Svetec n. pr. se je v najhujših borbah boril za naš narod in kako so že malih naših konservativci po njem, ker se ni popolnoma strinjal z nekaterimi, ki bi radi jedra vodili politiko na Slovenskem. Pri tem se pa gospod Svetec ni bledil z očitnimi nasprotniki naše vere in na odnosti, kakor se gospod Vošnjak in drugovi sedaj na Dunaju.

S Kobarškega: (O naših krajevih imenih) se večkrat čujejo priložbe in žal po pravici. Na Kobarškem n. pr. pozna ljudstvo Spodnji Log, Gorenji Log ali pa samo Log (t. j. vas, kjer je vikarijska cerkev) in naposled se Strmec. Kaj so storili pa (menda?) širokati iz teh imen? Napravili so po kopitu: Enterbreth, Mittelbreth in Oberbreth se „Srednji Log“. Tega moza glava ni pomislila, da velja „srednji“ le tam, kjer so trje Logi; a toliko jih slovensko ljudstvo tam ne pozna. Srednji Log ne govori krščena dusa, a na tabli na duhovnišču vendar paradiža to ime — menda v večjo slavo Germanške hude (večglavne kače)!

Nedavno mi je napisal neki postni uradni. Ljubljanski na ovitku: Richtig soll heißen Berginj, nicht Breginj. Če dovolite, ne bomo se uili od vas: kako je pisati slov. imena.

Iz Tolmina. — Do 15. septembra imela je hranilnica in posojilnica čez 90.000 prometa. Vse kaže, da ima veliko zaupanje, zato se tako krepko razvija. Izposojuje se večinoma na menjice, malo na dolžne liste. Škoda, da so stroški za vknjižbe preveliki: vsled česar so menjice bolj v prometu. Čas bi bil, da bi enkrat obveljale kake obljave zaradi visokih kolokov in pristojbin pri vknjižbah. Vsaj posojilnicam bi bilo potrebno prirediti nižjih tarifov, da bi potem ubogi kmetje tim bolj oklepali se teh narodnih zavodov. Ali sedaj ni apanja, kajti koalicija je vtrdila stališče židovskemu kapitalu v škodo nižjim stanovom.

Domače in razne novice.

Radodarni doneski za „Slogine“ zavode. Prof. S. Butar v Ljubljani 20 gld. Dr. A. Gregorčič 100 gld. — N. N. iz Podgore 2 gld. — Gosp. B. Poniž namesto v znano znano razstavo 20 kr. — Gosp. Alojzij Foyar v Pevmi za knjige ubogim otrokom 10 gld. — Pri igri „Bum“ v Cerknu so zložili 1 gld. 74 kr. — Gosp. Ignacij Tance, župan nabrežinski, je poslal 2 gld. 60 kr., katere je zbrala kaka vesela družba. — Briski in domači rodoljubi v St. Petru po pogrebu dr. Jakopiča 3 gld. 83 kr. — G. Ant. Podgornik v Novem Jorku 3 gld. 94 kr. — O priliki blagoslovljenja križevega pota 15 gld. in pozneje 10 gld. 53 kr. — Po volitvi v Solkanu 4 gld. 06 kr. — Pri izletu Tolmincev v Kobarid so zbrali 18 gld. 22 kr. — L. P. v Gorici 1 gld. — Gosp. Ivan Vukasović Stibil v Zaječaru (Srbija) ostanek naročnine 2 gld. 34 kr. — G. J. Čičgoj 1 krono. — Pri izletu Tolmincev v Kanal so zbrali 21 gld. 50 kr. — Vsled zmage pri volitvi v čestni odbor v Tolminu zbrali 32 kron. — Gosp. Lj. Premrou v G. 1 gld.

Pozrtvovalnim rodoljubom najiskreniša zahvala imenom naše mile slovenske mladine. Naprej!

† Andr. vit. Jekše

Kar smo pričakovali s popolno gotovostjo že dolgo časa, to se je zgodilo uteraj. Umrl je v Kobaridu po dolgi in zelo nadležni bolezni tankajšnji dolgoletni župnik in dekan preč. g. Andrej Jekše, ki je bil odlikovan l. 1885. z vitežkim križcem Franc-Josipovega reda. Ob tisti priliki so mu bile prirejene krasne slovesnosti, ki so pričale, kakó spoštovan, kakó ljubljen je ta častiljivi starček pri vsem prebivalstvu brez izjeme. (Nekatere druge podatke glej v današnjem „Primorcu“).

Pred tremi leti je dobil raka na jeziku, najbrže vsled nikotina; on je namreč veliko kadil in to same viržinke. Zdravniki so mu jezik razrezali; ozdravil je sicer, aji govoril je le s težavo. Ali slaba krv ni mirovala; našla si je novo mesto, kjer je bruhnila v podobni novega raka na dan: dobil je veliko bulo na vratu, ki se mu je od časa do časa odpirala in se izpraznjevala.

Ta bolezen ga je polagona povsem oslabela in končno mu je uničila blago življenje.

Blagi starček je potrpežljivo prenašal nadležno bolezen: celó dobre volje in šaljiv je bil navadno. Za svojo smrt je preskrbel vse že sam. Sveče je naročil in plačal že pred par meseci.

Naši čitatelji se spominjajo našega poročila o volilnem shodu v Kobaridu, ko je na napitnico dr. Gregorčiča odgovoril s tremi besedami: Morituri te salutant (Umirajoči te pozdravljajo). Gamljiv prizor je bil to, a navzoči so komaj zatrdili solze v oči.

O življenju tega „Vrlega moza“ bi se dala napisati velika knjiga, ki bi bila pravo zrcalo nam vsem. Ali vse znamenitejšie dogodke iz svojega življenja je opisal on sam po Vodnikovem načinu. Prav bi bilo, da bi ti njegovi zapiski zagledali kdaj bel dan. — Splah pa priobčimo pozneje obširnejši životopis tega uzonega duhovnika, tega našega velikega prijatelja in somisljenika. V rokah imamo tudi nekatera njegova pisma iz zadnjih let, ki so velike važnosti za naše politične humarije na Slovenskem.

Za danes moramo končati, ker sklep lista nas sili k temu. Ne moremo pa bolje končati nego z besedami našega slovečega pesnika Simona Gregorčiča, ki je kot njegov bivši kapelan zapel o tem „Vrlem mozu“ med drugimi takó-le:

Pač mnogo možkih, malo mož
Naš vek rodi;
A kar nečó nam dalo mož
Med prvimi si ti!

Globok ti um in čut gorak
Odgor je dan,
Značij si skoval si krepak,
Kot gore neznajani.

Ti oče in vodnik skrb,
Si vernikom,
Ti vsem si blag in ljubezniv,
Ne le nekernikom.

Ne zreš na lice, ne na ród,
Tvoj sin je vsak!
Se ljubiš kmet ti kot gospod,
Če vrl je postenjak.

Zató pa meni vzor moža
Si davno že, —
O, srečen kraj, ki te ima,
Presrečni v njem ljudje!

To srečo sem i jaz imél:
S teboj sem žil,
O žarkih tvojih sem se grél,
O njih si um vedril.

Kakó sladak mi je spomin
Na srečni čas,
Ko v znóžji bival sem planin
Pod vodstvom tvojim jaz!

Pri teh spominih sto čutil
Se vziga mi,
In tisoč gorkih se voščil
Iz duše dviga mi.

O, trosi Bog ti sreče rož
Na vse poti;
A nam pa daj še mnogo mož,
Mož vrlih kot si — ti!

S. Gregorčič.

In danes, ko vse ljudstvo v Kobariski dolini in na daleč okrog s solznimi očmi zre na mrtvaški oder, na katerem leži mrtvo truplo ljubljenga „Vrlega moza“, vsklikamo tudi mi z Gregorčičem:

O trosi Bog ti sreče rož
— — — — —
A nam pa daj še mnogo mož
Mož vrlih kot si — Ti!

Poslano! *)

Ker neka vrsta ljudi ne neha še pri vsaki najmanjši priložnosti svoje zlobno obrekovalno kamenje proti meni lučati in to gotovo ne brez zlobnega namena, le ker nočem z njimi v farizejski rog tuliti, in svoja kukavičja jaja poklada v lepo gnezdo „strogo-katolicanstva“, prisiljen sem v lastno obrambo poslati v Vaš list te-le izjave:

Kaj je delal na dan volilnega shoda v Kanalu? Vsi so bili pijani, le on ne!

In zdaj zopet — še s fanti se tepe. Kakšen človek mora pač biti?

Na notico v prilogi „Primorskega lista“ st. 18. stran 155. pod naslovom „V Kanalu na Kanalskem“ sem omenjenu listu poslal popravek; ker pa mu presneto malo zaupam v njegovi resnicoljubnosti, prosim, blagovolite ga natisniti:

1. Ni res, da je šel č. g. vikar vinjene ljudi mirit, ker ga še zraven ni bilo.

2. Ni res, da so ga vdarili — kdo? marveč je on po končanem tepežu dva mladenca, ki si nista mogla miru dati, s pomočjo lastnih očetov z lepim odpravil.

3. Iz tega sledi, da „duhovska suknja“ vendar še nekaj velja in da kalski fantje, če tudi vi,jeni, svojega duhovnega pastirja še spoštujetejo.

V Kanalu, dne 24. septembra 1894.

FR. KOFOL
vikar.

*) Za sestavke pod tem naslovom uredništvo ni odgovorno.

Dostavek uredništva. — Ta poslanica posveti nekoliko v zakulisne spletke proti takim duhovnikom, ki hočejo ohraniti samostalno mišljenje v politiki. V tem pogledu se godé neuvencene reči, ki silno škodijo ugledu duhovskega stanú. Z dokazi lahko postrožemo. Sicer nam pa že vest očita, da zanemarjamo na to stran svojo časniškarsko dolžnost, ker k grehu molčimo. V splošnih besedah je omenil te odnose tudi naš današnji dopisnik „od levega brega Soče“. V odgovor na neke zbudljivke v „P. L.“ smo napisali članek: „Uničevalci duhovskega ugleda“, a smo ga za zdaj še odložili. Mi posvetnjaki se kar čudom čudimo, da so mogoče take razmere, katere pa k sreči znamo prav ceniti, da pohujšanje ni takó veliko, kakoršno bi drugače lahko bilo nastalo.

Rohseidene Bastkleider fl. 9.50 per Stoff zur kompletten Robe und bessere Qualitäten — sowie schwarze, weisse und farbige Seidenstoffe von 45 kr. bis fl. 1.65 per Meter — glatt, gestreift, kariert, gemastert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.). Porto- und zollfrei in die Wohnung an Privat. Muster ungeheud. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz.
Seiden-Fabrik G. Henneberg (k.u.k. Hofl.) Zürich (3)

Naznanilo.

Udano podpisana Karolina Riessner si dovoljuje naznaniti svojim dolgoletnim gg. odjemalcem, da sem se preselila na dvorišče sv. Jelerja (Corte S. Ilario) nasproti sakristiji velike cerkve. Priporočam se gg. stacunarjem v mestu in na deželi, preč. duhovščini in drugim deželanom za izdelovanje kakoršnihkoli umetnih evetlie.

S spoštovanjem
Karolina Riessner.

VABILO.

Ajdovski Krokariji se vabimo, da se na dan sv. sv. Leodegar-ja škofa in Teofila spoznovalca, to je v torek 2. oktobra t. l. točno in polnostevnilno po večerji seslanemo v kavarni, od koder odrinemo v kleti gospoda žepana pokusit novo vino.

Toliko na znanje interesovanim krogom.

Ajdovščina, 25. september 1894.

Krokarski zbor.

„Posojilnica in hranilnica v Ajdovščini, registrirana zadruga z neomejeno zavezo“

daje posojila na osebni kredit in zastave proti 6% obrestim; od hranilnih vlog plačuje pa 4% obresti.

Uradni dnevi so:

Nedelja, ponedeljek in sredo od 9. — 12. ure dopoldne.

Druga natančnejša pojasnila daje

Nacelnistvo.

„Primorec“ izhaja vsakih štirinajst dni kot priloga „Soči“ brezplačno; drugače stane po pošti ali na dom pošiljan za celo leto 60 kr.; za tuje države več poštini stroški. „Soča“ z „Gosp. Listom“ in „Primorcem“ stane na leto 4 gl. 40 kr. — Uredništvo in upravljalstvo je v Gorici ulica št. 9.

Primorec

Domači oglasi sprejemajo se le iz narodnih krogov. Plačujejo se: za šesteročipno petilvrsto enkrat 5 kr., dvakrat 9 kr., trikrat 12 kr., vsi krat po pogodbi. Vsa plačila vrše se naprej. — Posamične številke se prodajo po 2 kr. — Rokopisi se ne vračajo.

Goriške novice.

V „Slogino“ šolo se je vpisalo tedaj otrok, da ni več zadostovalo niti 6 razredov: odbor je moral takoj osnovati še sedmi razred, t. j. moral je razdeliti prvi razred v dve paralelki. Eden prvi razred je v ulici Parzdelini a drugi v ulici sv. Klare. To je jako ugodno sosedstvo za male otroke, da nimajo daleč v šolo. Oba prva razreda bosta imela vsak na 50 otrok. Ker se je vpisalo tudi na obe c. kr. vadnici okoli 60 slovenskih otrok iz mesta in okoli pritečejo temu številu še tiste mestne otroke, ki hodijo v Starogoro, Kromberg in St. Andrež, tedaj dobimo blizu 200 otrok, ki so se vpisali v prvi slovenski razred. To je stvar, o kakorini se pred malo leti nismo mogli sanjati! Ko je l. 1890. prevzel narodno učilnico v Ljubljani „Slogin“ odbor, je dobil le dva šolska razreda s 114 dekletom. Kak razred do danes! — Zlati moj „Sloga“ 7 razredov in 3 otroška učilnica, v katere hodi na 500 otrok. Pomisli na to: učitelj, učiteljica in tri zbirateljice. Vredn tega so tri postrežnice. — Vsakdo si lahko misli, kakšen bo strošek. Ali te zbirke so neizogibno potrebne, ako hočemo rešiti, kar je naše. Doležna vstopna in izpodbijna se najstane želje vsakega zavodnega goriškega Slovence. Kdor more, naj segne v žep in položi denček na altar domovini! Zlasti pa se obračamo do narodnih županov, da postavijo tudi v prihodnj. proračun primerno sveto za „Slogin“ učne zavode. Nobena občina naj ne zaslane v tej sveti domovinski dolžnosti. Znana bo naša!

„Slogini“ zavodi silno bežejo v oči naše nasprotnike. Da se ti zavodi tako širijo, to jih strašno vznemirja. Kaj pak: Mi vstajamo in njih je strah! — Ker pa razupivajo Gorico za čisto italijansko mesto, morajo dosledno prikrivati, da zahaja v slovenske šole toliko otrok, kajti: kjer hodi v slovenske šole do 700 otrok, tam mora pač bivati lepo število Slovencev. — Zato so začeli raznašati laž, da v „Slogini“ šole zahajajo otroci iz okolice. „Corriere“ je celo zalajal, da bi bilo takó le naravno, ako bi zahajalo na tisoče otrok v „Slogini“ šole. — Ne iz okolice v mesto, marveč iz mestnega ozemlja zahaja okoli 50 otrok v okoličanski šoli v St. Andrež in v Kromberg:

Osebnosti. — Naš rojak gosp. Fr. Fabiani, dolgoletni poštni uradnik v Gorici, je bil povišan priglédnikom in premeščen v Trst. Odšel je učeraj. — Takó je v Gorici čedalje manj slovenskih uradnikov, zato pa gre marsikaj narobe. Pri odpravnstvu so zdaj sami taki ljudje, ki ne znajo slovenski in so vsled tega nesposobni za tako službo!

Gosp. Just Hendrych, profesor na goriski realci, je imenovan ravnateljem c. kr.

realke v Trstu. Gosp. H. je bil v Gorici splošno priljubljena oseba, znana po svoji značajnosti, nepristranosti in učenosti.

Urad je mestni zastopnik g. Josip Bramo v 64 letu svoje starosti. Bil je laški liberalci in odločen naš nasprotnik. Pogreb bo danes ob 2. pop. N. v m. p.

Duhovske premembe. — Č. g. Janez Feltrin, vikar v Gorenji Tribuš, pojde kot tak v Deskle: na njegovo mesto pride č. g. Stefan Koderna, vikar v Zapotoku; na tega mesto pa č. g. Josip Vidmar, kapelan v Biljani. Č. g. Eduard Strekelj, kapelan v Ribembergu je postal vikar (ekspozit) v Vrtojbi. Č. g. Tomaž Guggenberger, kaplan v Rotinju, pride v enaki lastnosti v Benče: njegovo mesto prevzame č. g. Ludovik Lavina, kaplan v St. Petru; č. g. Valentin Pipan, kaplan v Šerbasu, pojde kot tak v Miren; na njegovo mesto pride č. g. Franc Gudelj, kaplan v Belmelu. Kot duhovni pomočniki pridejo novomestniki v naslednje kraje: Č. g. Josip Gogoj v Tolmin, č. g. Alfonz Blažko v Podmelec, č. g. Teofil Nemec v Girkno, č. g. Janez Korvič v Volče, č. g. Fran Klanjšček v Biljano, č. g. Franc Knave v Ribembergu, č. g. Janez Vermastja v Solkan.

Duhovske novice. — V goriškem osrednjem semenišču prične šolsko leto 5. okt. s sv. mazo ob 8. uri zjutraj. — V našem semenišču je letos 70 gimnazijcev; na novo jih je bilo sprejetih 18. — Slovensko Mojačjevišče bo imelo kupljeno hišo kmalu povsem v lasti. Dolga je le še 4000 gl. Učencev je zlat 32. Oglasilo se je sicer 80 prosilcev, ali letos ni bilo mogoče vsem ustreči, ker so v hiši ostale še druge stranke. Drugo leto bo bolje. Učence poučuje petošolec A. Vales.

Goriška gimnazija steje letos — kakor pripoveduje učerajšnji „Corriere“ — nad 500 učencev; toliko jih ni še bilo nikoli. Zato bo imel prvi razred tri vspešnice, a razdeljen bo v dve tudi četrti razred.

Telefon dobimo torej tudi v Gorici. Dela hitro napredujejo. Takó bo Gorica zvezana s Trstom (in tako z Dunajem) in Italijo.

Fotograf g. Anton Jerklč je razstavil v veži poleg semeniške kapele na ogled zbirko onih slik, katere je imel v „umetniški“ razstavi: Krasne so, ena lepša od druge. Kdor ima priliko, naj si jih ogleda, ne bo mu žal. Ta zbirka nam kaže velik napredek. Čuli smo laskavo hvalo celó od neprijaznih nam italijanskih strani, kar je za gospoda Jerklča toliko večje vrednosti.

Fonograf. — To novo Edisonovo čudo si lahko vsakdo ogleda od nedelje naprej v Dreherjevem salonu. Poskušnje se bodo vršile od 5. do 11. zvečer. Za poslušanje treh komadov se plača 25 kr.

Staroznano Rajhovo gostilno na Korunu v Gorici prevzame s 1. oktobrom naš rojak g. Janez Leban, ki je imel doslej gostilno „pri Lebanu“ v Ajdovščini. — To

je zopet prav veselo znamenje, da si naši ljudje znajo čedalje bolj osvojevati krčmarsko obrt v Gorici. — Rajhova gostilna je na pripravnem kraju zlasti za voznike iz hribov; ako bo postrežba res dobra, kakor g. Leban obetuje v oglasu v današnji „Soči“, potem se mu ni bati, da propade.

Že zdihujete! — Učerajšnji „Corriere“ pripoveduje, da razne ljudske šole v Gorici so prenapolnjene otrok (mej temi misli tudi na „Slogino“ sedemrazrednico), le v mestne deske šole se je vpisalo prav malo učencev. Zato roti ves magistrat, naj za Boga kaj stori, da se zboljša obisk na laških solah. — Nu, kaj pak, ako do 700 otrok hodi v slovenske šole, jih toliko pomanjkuje v laških! Le zdihujte, se že privadite na — nov kurs v življenju goriških Slovencev.

Panslavizem. — Kaj je to? Čitajte naslednjo budalost pa smeajte se ji:

Učerajšnji „Corriere“ pripoveduje v domači novici pod naslovom „Panslavism“, da ste bili postavljeni na Sv. Gori dve spominski plošči — čujte grozo! — v slovenskem jeziku. Zares, strašen panslavizem! Zato pa zahteva v svoji pobožnosti in lojalnosti, naj se takej odstranita. — Res, treba ga bo ubogati brez odlašanja, kajti takó nevarnega panslavizma vendarle ne smemo puščati na slovenski zemlji. Torej proč z njima, da goriških židov ne bo tresla mrzlca ko priredé procesijo na Sv. Goro!

Panslavisti smo! — „Corriere“ od sobote nam je brez vsakršnega strahu vrgel v obraz to trditve. Naravno: on dobro vé, v kakošni vodi moramo plavati mi Slovenci. On vé prav dobro, da se mu nič ne zgodi, naj piše o nas karkoli, a mi kmalu ne bomo smeli niti ziniti o kakem njegovem ljubljenu. Vkljub temu se višjim oblastim ne zdi potrebno, odrediti primerne spremembe! Zato moramo biti pripravljeni še na mnogo-kako žrtev.

Niti takih ne marajo! — G.čna Marija Struchel je hči slovenskih starišev, ali poitalijanila se je v laških solah. Tudi na učiteljsku je hodila v laške tečaje, a iz slovensčine je naredila izpit le kot predmet. Ker je lani pomanjkovalo učiteljskih močij, je začasno dobila službo v Krombergu, letos pa je prišla na laško šolo v Ločnik. „Corriere“ je vsled tega zagnal krik, kakor bi bil Izrael v nevarnosti. Kaj hoče? Tega menda sam ne vé več!

Kakó se motijo! — „Corriere“ od torka je pripovedoval svojim vernim, da so prišli v neko gostilno štirje Kromberžani, ki so glasno zabavljali proti goriškim Lahom. Na to je dostavil svojo modrost, da priposti okoličani ne morejo toliko poznati goriških razmer, kakor je bilo videti pri onih štirih Kromberžanih, zato — sklepa — so bili go-

tovo le nahujskani (od koga, ne pové!), da se takó vzdržuje nasprotstvo med mestom in okolico. — Kakó se varajo naši „Corrierovci“! Oni sodijo naše okoličane po zgledu svojih Furlanov, ki se na svetu ne brigajo za ničesar, kakor da imajo dosti polente, če tudi brez soli. Naše ljudstvo veliko čita, furlansko pa skoro nič ne: evo, v tem pogledu smo sto let pred Furlani! Zató tudi naše prosto ljudstvo pozná marsikaj, kar je Furlanom prikrito z deveterimi zidovi. Dokaz so nam darovi za „Slogine“ zavode, ki prihajajo v obilni meri iz čisto priprostih rok našega ljudstva na Goriškem.

„Slovenec“ od torka je priobčil članek, ki popisuje borbo Slovencev v goriškem mestu za slovenske šole in za svoj obstanek. Članek toplo priporoča slovenskim rodoljubom, da bi požrtovalno podpirali slovenske šole in otroška zabavišča v Gorici. — Prav hvaležni smo „Slovencu“ za ta članek. Želim le, da bi obrodil dosti sadu in da bi omečil tista trda srca, ki so ostala mrzla vkljub mnogim prošnjam od naše strani. — Tudi „Prim. List“ vspodbuja svoje čitatelje k požrtovalnosti. Hvala mu! Boj naš je trd, potrebe so velike, a s skupnimi močmi premagamo vse ovire.

Letošnja vina bodo izborna v celi deželi; takó zatrjujejo naša poročila. Ni čudo! Grozdje je odevelo in dozorelo v suhem vremenu. Krasni jesenski dnevi v septembru so pa bili kakor nalašč za sladkor v grozdju. Naravno torej, da iz takega grozdja mora priti izvrstno vino. Na ta vina opozarjamo vinske trgovce in krčmarje na Kranjskem in Koroškem, ki so že navadni naši odjemalci. — Tudi starega vina je še precej v zalogah. No upanje je, da bo vse razprodano do tje, ko bo novo za vsakdanjo rabo. — Laška vina so skoro že povsem pregnana iz dežele. V Gorici je bilo več krčem, kjer so točili edino laška vina. To so naznanjali šopirni napisi: Vino siciliano, vino di Napoli itd. Zdaj pa so izginili vsi taki napisi z vinom vred. Takó naj naredé povsod, kjer se usiljuje ta nebodigatreba!

Namestnik Rinaldini je bil zopet v Furlaniji. Ogledal si je dela za namakanje tržiške ravani. Bil je v Ronkah, v Sagradu in Vilešu. V Ronkah je obedoval pri poslanecu Dottoriju.

Naročnike „Soče“ in „Primorca“ opominjamo, da je z današnjo številko dokončano tretje četrletje. Komur je potekla naročnina, naj jo blagovoli čim prej ponoviti. S točnim plačevanjem nam naročniki jako olajšajo stališče. — Z novim letom bo „Primorec“ nekoliko drugače urejevan. Obsegal bo vedno štiri take strani, a ne bo priloga „Soči“; zató bo pa „Soča“ toliko večja, da prinese vsak teden tretjino več berila. Cena ostane dosedanja — samo nekoliko bolj redno naj bi jo gg. naročniki plačevali.

Učiteljev pomanjkuje. — Že lani je bilo nepopolnjenih več učiteljskih mest v goriškem in sežanskem okraju. Letos bo še slabše. Več šol je razširjenih po en razred, za letos se razširjenje ne bo moglo izvršiti. — Drugo leto bo bolje, ker vsaj učiteljic konča nenavadno lepo število.

Samomor. — Ustrelil se je vodja orožniške postaje na Grahovem Jakob Černe. Uzrok, ki ga je gual v tako smrt, ni znan.

Grozna smrt. — Iz Št. Ferjana: 66-letna starka Ana Bukovec si je kuhala v nedeljo okoli 2 pop. kavo. Po neprevidnosti se ji vname krilo, a ker ni mogla zadušiti

plamena, je tekla iz hiše. Na vratih se je zgrudila na tla s pretresujočimi klici na pomoč. Pritekla sta Štefan Hlede in Ivan Vogrič ter pomorila gorečo obleko. Ali prepozno se je to zgodilo. Vsled hudih opeklin je izdihnila dušo četrť ure pozneje. Na nekaterih mestih je bila vsa sežgana.

Nepotrebno opominjevanje. — „Pr. List“ se je preselil v Gorico; ob tej priliki je dvakrat čutil potrebo opozoriti svoje čitatelje, da se ne imenuje „Primorec“, marveč „Prim. List“, in da uredništvo se mu nahaja pri slikarju Gosarju na Travniku itd. — Čudno opominjevanje! Ali je bilo potrebno? Nar. se zdi, da ne, ker mi nismo dobili še nikdar nič takega v roke, kar bi tikalo „Prim. Listu“; nasproti temu pa je že marsikak naš naročnik dobil nakrat „Pr. List“ v roke mesto „Primorca“. Mi vemo nekoliko slučajev o prav nečedni agitaciji proti „Primorcu“ za „Prim. List“, a molčimo, „Pr. List“ pa čuti potrebo, naglašati razliko v imenu. Narobe svet.

Čudovita nevednost. — Zadnji „Pr. List“ je vedel povedati o živahni prepirki mej „Eco“ in „Slovenec“ (?), ki je pa potihnila, kar ga veseli. Do tu nič tako hudega! Potem pa piše: „Nas je posebno zanimalo, da gg. Ecovci niso več prijatelji „Soče“. Tega res nismo se vedeli!“ — No, nikar mu ne zamerimo takó gorostasne nevednosti, kaj čemo, mlad je še! Sicer mu je odgovorila po svoje že „Eco“, ki je pri tej trditvi „Pr. L.“ kar zarlela v deviško lice. — Radovedni smo, kakó bo „Pr. L.“ sploh mogel pisati in soditi o razmerah na Goriškem, ko se je osvedočil (!) še-le zadnje dni, da gg. „Ecovci“ niso več prijatelji „Soče“.

Dunajska „Reichspost“ dobiva na Goriškem čedalje več čitateljev in naročnikov, ker prinaša korenita poročila o naših razmerah. — Ta list strašno sovražijo naši lahoni in židje. V društvu „Casino di cura — Curverein“ (nekako mednarodno društvo) so zahtevali nekateri udje, naj si ga društvo naroči. To se ni zgodilo, češ, da društvo je v slabih denarnih odnosajih. Na to si ga je naročil neki član sam in prepustil ga društvu. Ali to je razdražilo živce doktorju kurjih očes K. in njegovi družbi, da je odbor odstranil „Reichspost“ iz bralne sobe. Zdaj jo imajo skrito nekje zunaj; ako kdo upraša po nji, mu jo prinese sluga. — Evo dokaz, kakó izvrsten je ta list! Kar sovražijo naši židje in lahoni, to je za nas vse izvrstno!

Trtna uš je začela hitro napredovati po Vipavski dolini. Zasledili so jo tudi že v črniški županiji v kraju Kostanjevlek. Glavarstvo je izdalo potrebne naredbe, da bi se omejila ta nesreča. Kdor opazi sumne prikazni na trtjah, naj takoj naznani.

Premalo so dobili. — Naši goriski „umetniki“ so priredili v zvezi s svojo „velikansko razstavo“ tudi loterijo po vzgledu velikih razstav. — Ali premalo so razprodali srečk; zató so odložili zrebanje na nedoločen čas. Povsod mizerija, kjer ni slovenskih grošev!

Tatvina. — Z Vipavskega: Veleposestnika g. Ferd. Žvoklja v Dolenjah je prišla 16. t. m. nekaka dremota v hlevu, da je trdno zaspal. Te priliko sta pečabila mladenci Leop. Petrič in Jaka Travizan, stara nekaj čez 20 let, ter vzela mu aro, verižico in listnico, v kateri je bil — kakor pravi Žvokelj — okoli 1000 gld. Sum je hitro letel na Petriča, ker ga je slučajno nekdo

videl, ko je skrival denar v nekem zidu. Vasičani so našli tamkaj 400 gld. Orožniki so odvedli Petriča v zapor, kjer je v par dneh priznal hudodelstvo. Ovadil je tudi svojega tovariša, ki je bil pa pobegnil z ostalim denarjem.

Medvedi v Trnovskem gozdu. — V „Soči“ smo poročali pred tremi tedni, da so zasledili dva medveda v Trnovskem gozdu. Zdaj govoré že o štirih kosmatinceh, ki so prišli bajé iz gozdov grofa Schönborna pod Snežnikom ob hrvaški meji čez Hrušico. — Neki pastir na Čavnu je bajé zagledal medveda. Spomnil se je sestavka v šolskem berilu, kakó je nekdo ušel smrti, ker se je vrge na tla in se delal mrtvega; enako je bajé storil tudi on — takó je vsaj pripovedoval — in se rešil smrti. — V torek teden je medved hudo raznesaril pastirja Tomaža Trpinca, ko je gual živino napajal v lopoč (kal) Suročino; šestnajst ran ima, a nobene smrtné. — Pretekli teden so priredili lov na nje, a brez uspeha. Zdaj počakajo prvi sneg, ko bo lov lažji, ker bo mogoče iti za sledom.

Tržne cene v Gorici. — Kava Santos 154 do 158, sandomungo 164, java 168, portoriko 176 do 184, moka 188, rafin 192. — Sladkor 34. — Petrolij v zaboji 5,75, v sodu po 18¹/₂. — Maslo surovo 80, kuhano 90. — Slanina 52 do 62. — Moka št. 0 po 12-60, I. po 12, II. 11-50, III. po 10-60, IV. po 10-20, V. po 9-50, VI. po 7-80, VII. po 6-20, VIII. po 4-90. — Otrobi drobne po 4-40, debele po 4-50. — Turšica rmena po 7 do 7-20, bela po 7. — Žitna zmes po 5 gld. — Oves po 6-80. — Vино črno po 15 do 17; belo enako. — Novo vino se bo držalo v ceni, ker ga je veliko manj od lani (po nekod komaj tretjina), a močno je. Navadni vipavec ima po 24. Nekateri kupci s Kranjskega so že došli.

Iz Ajdovščine nam poročajo, da so v nedeljo priredili tamkaj cigani neko slavnost, pri kateri so zapeli tudi oni „Lasse pur che i canli e subi“. Ljudstvo je mirno gledalo tako predrznost.

V Kobaridu je umrl učeraj zjutraj preč. g. Andrej Jekše, vitez Franc-Josipovega reda, zlatomašnik, bivši dekan kobarški, pravi konzistorijski svetovalec, r. 30. okt. 1816, v Podmelcu, posrečen 22. sept. 1844. Pogreb bo jutri v soboto ob 10 zjutraj. K pogrebu pride vsa duhovščina kobarška e dekanije ter sosednja iz tolimnske in bolške. Kobarid žaluje nad svojim ljubljnim očetom. — To v naglici. Več v današnji „Soči“. — Občina Kobarid mu je brzojavno naročila krasen venec z napisom: Občina Kobarid svojemu pastirju. Naj v miru počiva!

Od Sv. Lucije. — Inženirji, ki merijo železnico, so že dokončali svoja dela od Podbrde do Sv. Lucije; zdaj nadaljujejo delo od nas proti Gorici. — Tukaj dobimo novo poslopje za kaplanišče; stalo bo poleg cerkve.

Dne 10. t. m. je padel raz voz detelje 4-letni sinček podžupana na Kozarscrah in se toliko pobil, da je umrl že drugi dan.

Iz kojsčanske županije, 25 sept. — Dopisnik v „Slogi“ od 20 sept. iz „Šmartno-Kvišćanske županije“ (dopisnik pozna malo razmere, ker ne ve še tega, kako se zove naša županija) odgovarjam:

Dopisnik toži, da so v naši županiji ceste zelo zanemarjene. To je resnica, a hite so zanemarjene in slabe že pred nastopom sedajšnjega g. župana v l. 1894. po rojstvu Gospodovem, in vendar se ni dozdej nihče javno pritoževal. To je pa storil dopisnik sedaj gotovo iz osebne mržnje do njega. Slabe ceste pri nas so že star greh; zato je po-

stavil g. župan občinske ceste na dnevni red pri zadnji občinski seji. Resnici na ljubo pa moram reči, da je več storil sedajšnji g. župan v malo mesecih svojega županova-
rja zastran zboljšanja cest, koje so mu naj-
bolj pri srcu, kakor se je prej storilo v 6
letih. Kdor tega ne verjame, naj se potru-
di v občinsko pisarnico, tam se prepriča.

Kar se tiče odlokov izvoljenim cestnim
nadzornikom, je res, da jim jih g. župan ni
bil hitro poslal; ker so izvoljeni nadzorniki
ob enem starasine, jim je bila izvolitev znana.
Le eden je, kateremu je bila bolj sila, po-
slati odlok, ker ni v starasinstvu, to je nad-
zornik cest iz Slave. Ali proti njegovi izvo-
litvi je bil podan utok in ker je bila stvar v
pravi, ni se mu mogel poslati odlok.

Zarad tega moža se tedaj dopisnik joče,
ali bolje, ker ni bil voljen tisti, kojega bi bil
on rad videl. V tej, kakor tudi v drugih
sploh znanih zadevah je res padel dopisnik
ali njegov pomagač „s konja na kozla“. Kar
nadalje nezmislno klepeto o občinskih cestah,
mu omenjam, da se je še-le pri zadnji ob-
seji določilo, katere ceste naj se sprejmejo
kot občinske, in te se bodo morale tako ali
tako popravljati in sicer bolj nego do sedaj.
Zato se je moralo malo počakati z odloki,
ker je bilo poprej določiti občinske ceste,
koje imajo nadzorovati nadzorniki. V vseh
drugih občinah (trazen Vrhnjavi) so ceste
popravljali izvoljeni nadzorniki.

Iz hribov, meseca septembra, (o zvo-
novih.) Dopisnik iz Gorice v „Soči“ ne
more dosti prehladiti Samassovih zvonov,
Broiljeve pa obsoja skoro v prkel. Čuti je
treba oba zvona. Zato dovolite mi, g. ured-
nik, nekoliko prostora v „Soči“, da povem
tudi jaz nekaj, kar pa gotovo ne bo ugajalo
Vašemu goriskemu gospodu dopisniku.*)

Samassa je napravil l. 1887. manjši
zvon v Ročah (večji je Broiljevega očeta),
a prav nič se ne ujemata, ker je novi zvon
previsok. — V Ročinju je mali zvon Broi-
ljev z glasom a, a tehta le 300 kilov; v
Ročah je Samassov zvon tudi a, pa tehta
371 kilov, in je bolj zamolkel od ročinjskega.
Tudi mali Broiljev zvon z glasom a na Idriji
tehta le 300 kilov, a lepše poje od roškega.
— V Čepovanu je Samassa vliil srednji
zvon, ki se ne ujema z nobenim starim; pre-
lihi bodo morali vse trč. — Za Pečine je
napravil tudi dva zvona, pa nista še pršla.
Ali že akord es, fs, h (sestakord) vzbuja
veliko nezaupanje. Glasbeni strokovnjak v
naših hriboh je odločno obsodil tako zvone-
nje. — Čudno je pri Samassi, da zbira same
akorde in ne skal. Neki večak obsoja v
Correspondenz-Blattu* akorde in Samasso.
Čudno je dalje, da dopisnik govori o harmo-
niji pri zvonovih in ne o melodiji. Strokov-
njak v omenjem listu zavrača akorde in har-
monijo. — Dalje je treba vedeti, da Samassa
potrebuje za tretjino večjo težo, kar prizna tudi
goriški dopisnik: stroškov je torej najmanj
za tretjino več, kar je hitro nekaj lepih sto-
takov. Vrh tega plačuje Broili starino po 1
gld. 20 kr. kilo. Samassa pa le po 80 do 85
kr., in tu je zopet lepo število novcev. Na
Idriji bi potrosili pri Samassi kakih 1500 gld.
več nego pri Broilju. — Samassa zahteva n.
pr. za zvonove na Pečinah denar naprej:

*) Ali mu bo ugajalo ali ne, to je njegova reč.
Sprejeti smo tudi Vaš dopis, ker hočemo biti povsem
nepriistranski, kajti mi nimamo nikakega povoda, da bi
bolj kot bolj podpirali enega ali drugega zvonarja.
Uredništvo.

Broili je pa bil pripravljen, dati zvonove v
Roče brez novčica plačila, a pet let bi pla-
čevali po 4% obrestij. — Dopisnik govori
prav veliko o spricilih. Tudi Samassa ima
polno takih spricil, a nobenega nisem videl iz
strokovnjaskih rok: sami župani ali pa župni
uradi so jih napravili! Ergo!... — Znano
je dalje, da Samassa je hud nemškutar; sam
„Slovenec“ je to priznal pri neki priliki. V
Ljubljani je tudi močno roval proti sloven-
skim napisom. Ali je tak mož vreden pri-
poročila? Ljubši mi je Lah, ki se ne meša
v politiko, kakor tak očitni nasprotnik. —
Mož je rojen in živi v Ljubljani, a se ne po-
trudi, da bi se naučil slovenski. Videli sem ne-
katera njegova pisma, ki so pisana v skan-
dalozni slovenščini. Enako pismo iz l. 1887.
imam jaz od njegovega očeta: jezik je tak,
da človeka prefrse z ona, ko ga čita. — Kaj
se učimo iz tega: Delajmo na to, da se kak
Slovenec izuč za zvonarja.

Od levega brega Soče. — „Verjemite
mi, g. urednik, besede o svetogorskem sve-
tišču v zadnji št. „Soče“ so žele splošno
priznanje, ker je res tako, kakor ste pisali.
Da Vaz je vodil pri tem najboljši namen,
sno več kakor prepričani. Storili ste le čas-
nikarsko dolžnost, opozorivši pristojne kroge
na to zadevo. Vključ prejasnosti in veliki
modrosti višjih krogov vlegne se pripetiti
čestokrat, posebno pri sedanjih političkih raz-
merah na Goriskem, da se imenovanje ne
posreči. Na Goriskem bi človek moral biti
vseveden, da zabane jedino pravo. So ne-
kateri, ki znajo posebno spretno sukati be-
sede in z vso umetelnostjo in zgovornostjo
si prizadevajo po dolgih ovinkih in različnih
okolstvih pripraviti merodajne čimtelje do pre-
pričanja, da je ta ali ta stvar, oseba i. t. d.
bela, črna, je črna. Kaj čuda potem, ako
trpi vsled tega občni blagor in spoštovanje
avtoritete čedalje bolj zgineva. Žal, da dan-
danes se premalo v postev jemlje glas jav-
nega mnenja i. da se osebe in stvari merijo
le s političkim metrom — in ne s katoliško
moralo.*) Hvala Bogu, pri nas merodajne
osebe ne rabijo tega političkega metra in ne
pustijo izpred oči moralčne mere, posebno
ako zapazijo pri bližnji okolici — kake spletke.
Ali oni, ki „per nefas“ si prisvajajo oblast
višjih in segajo daleč v pravice višjih, češ,
da so oni tisti, ki oddajajo mesta, ti pravim,
poslužujejo jedino le političkega merila. „Ali
je ta pristaš Gr.?... ali bere „Soco“... Ali
bere „Slovenca“... Taka in jednaka upra-
sanja se slišijo pri dotičnikih. Veseli nas pa,
da so pristojni krogi o tem poučeni in ne
pustijo svojih pravic iz rok“. (Glej uredniški
dostavek pod poslanico č. g. Fr. Kofola).

Ostala slovenija.

Trst in Istra. — („Tržaški Sokol“) je
dobil krasno novo telovadnico. Za novo
telovadno orodje prihajajo društvu radodarni
doneski. — Takó znajo tržaški Slovenci ce-
niti veljavo „Sokola“. Kaj pa v Gorici? Tu
nima „Sokol“ skoro nikake podpore iz ta-
kozvanih boljših slovenskih krogov!

— („Tržaški mestni zastop“) je
razpravljaj v seji 20. t. m. o proračunu za l.
1895. Rednih dohodkov kaže 2,847.000 gld.,
rednih stroškov pa 2,802.800 gld. Izrednih

*) Glej poslanico in njej dodane uredniške opombe
v današnji „Soči“.

stroškov bo 196.000, dohodkov pa 8.700 gld.
K glavni razpravi o teh velikanskih svotah
se je oglasil edino g. Ivan vitez Naberger, ki
je našteval dosedanje grehe občinske upra-
ve. Konečno je dejal, da naj se občina od-
reče silnim davkom, katere pobira v okolici
in okoličani si bodo znali sami pomagati
politiško in gospodarsko.

— (Dantejev kip) so odkrili v nede-
ljo v poslopju italijanske mestne gimnazije
v Trstu, kateri so darovali dijaki. Ob tej
priliki so zbrali tudi za „Lego“ 300 gld. Kip
ima demonstrativen pomen; tudi sladka be-
seda „Italia“ blišči se na njem. Nas Sloven-
cev take „otročarije“ gotovo ne vznemirjajo;
ali bodo mogli enako reči za kako leto ne-
kateri drugi čimtelji, to je še odprto uprašanje!

— (Deželni odborniki istrski) Giam-
bini, Cleva in Bartoli so odložili odbor-
ništvo. V svojem dopisu na deželnega gla-
varja opravičujejo ta svoj korak z razlogom,
da jih laški časopisi sistematiški (po načrtu)
napadajo v tej službi.

— (Tržaški „Indipendente“) namerava razposlati neko okrožnico na svoje
somišljenike po Istri, da bi ti začeli agitacijo
v namen, da bi se Istra združila s Trstom. —
Kaj je temu uzrok? Nič drugega nego strah
pred dvigajočim se slovanskim narodom v
Istri. Laska nadvlada v Istri je v nevarnosti;
zato naj bi se ohranila še nadalje s pomočjo
lahonske klike v Trstu.

(„Lega Nazionale“) dobi baje
podružnico med tridimi Slovenci v koperski
okolici. Takó naznanja „Indipendente“. Se-
veda ve on povedati tudi novico, da so „i
buoni villici“ sami prosili glavno vodstvo,
naj jih osreči s podružnico. Ali je to šala
ali resnica?

— (Iz Podgrada) prinašajo slo-
venski časopisi žalostne novice, o katerih
smo poročali nekaj tudi mi. Odnosaji v
Podgradu dokazujejo, da riba pri glavi smrdi.
To je najkrajša sodba! Bolezen je torej
treba ozdraviti v glavi!

Kranjsko. — (Dolenjska mesta)
izgube svojega državnega poslanca prof. Šuk-
ljeja, ki bo baje gotovo imenovan dvornim
svečnikom v naučenem ministerstvu.

(Ljubljansko učiteljsko) je
dobilo novega ravnatelja v osebi prof. Hubada.
Učiteljski so mu priredili serenado v torek
zvečer.

— (V Beli peči) na Gorenjskem so
slovesno otvorili šolsko poslopje, ki se je se-
zidalo s pomočjo nemškega sulferrajna. „Na-
rodni“ deželni glavar Oton Dettella (edino
take pisave mu je še treba!) je brzojavno
pozdravil udeležnike. Mati Slovenija, zakrij si
oči in obraz od žalosti in sramote!

— (Ljubljanski Sokol) je priredil
v soboto veliko akademijo v korist „Narod-
nemu Domu“. Sodelovala sta tudi tamburaški
zbor in zbor „Glasbene Matice“.

— (Narodni Dom) je že pokrit. To
bo krasna stavba, ki bo v ponos beli Ljubljani,
v ponos Sloveniji!

— (Dvojezične napise) v Ljub-
ljani je doslej zagovarjal edini „Slovenec“. Vsi
drugi slovenski listi so odločno za samo
slovenske napise. Upamo, da bo bela Ljub-
ljana v kratkem kazala čisto slovensko lice.
V to pa niso zadosti le ulični, marveč sploh
javni napisi.

— (Nemški listi) se bahajo,
kakó ogromno število otrok se je vpisalo v

nemške ljudske šole. Ali znano je, da nemške šole se polnijo večinoma s slovenskimi otroci. To je pač čudno znamenje narodne zavesti ljubljanskega prebivalstva!

— (V Idriji) je umrl rodoljub g. Vinko Lapanje, ki je bil obendovan šaljivec na odru in v navadnem življenju, pa tudi iz njegovega peresa je prišla marsikaka humoreska. Naj v miru počiva!

Štajersko. — (V celjski okolici) postavijo nove krajevne table; pri tej priliki popravijo dosedanja spačena slovenska imena. Na Goriškem smo v tem oziru na boljem. Le tu pa tam bi trebalo nekaj poprav!

(Mestno gospodarstvo) v Celju je do pičice podobno našemu v Gorici; zapravljajo denar za nepotrebne reči, da ga zmanjkuje za najbolj potrebne. Zadnja „Domovina“ podaja več dokazov o takem gospodarstvu.

(Poroka). Celjski rodoljubni veletržec g. Peter Majdič se je poročil v Št. Petru z g.čno Netiko Ripšlovo, hčerko tamošnjega zdravnika. — Dr. Radoslav Pipuš, odvetniški kandidat v Celju, se je poročil z g.čno Hedviko Krušič.

(V celjski okolici) imajo nemškutarji še tri občine v rokali, namreč: Vojnik, Teharje in Št. Peter. „Domovina“ pravi, da kmalu padejo tudi ti slabi nemškutarski stebri. Bog daj!

(Železnica) od Velenj v Dravograd je zagotovljena. Manjka le še kakih 30.000 gld., ki pa bodo v kratkem podpisani.

(V Slovenjgradu) dobé čisto nemško šolo. Nam se zdi, da je na Štajerskem premalo upora proti nemškemu molohu.

(Celjska gimnazija) je še vedno na dnevnem redu. Vse nemštvo je po koncu, ker vlada baje namerava ustanoviti slovenske vsporednice, kakor da bi s tem naredila Nemcem kako krivico. Nemei smatrajo tisočletne krivice, katere so delali nam Slovencem, za nedotakljiv zakon! — Ta teden je šla na Dunaj neka deputacija celjskih nemškutarjev, da bi protestovali proti slovenskim vsporednicam. Oglasila se je bila baje tudi pri našem ministru, a ta je ni hotel sprejeti, ko je izvedel, kaj hoče od njega.

Razgled po svetu.

Avstrija. — (Goposka zbornica) dobi zopet nekaj novih članov: imena se razglasé v kratkem. — (Poslanska zbornica) se snide proti sredi oktobra.

Mladočeški shod 107 zaupnih mož se je vršil v nedeljo v Nymburku. Trajal je 6 ur. Odobril je dosedanje postopanje stranke. O taktiki zanaprej se bodo pa zopet posvetovali pri prihodnjem shodu. — Mladočehom močno nasprotujejo tudi Omladinisti, ki so veliko odločniši in brezobzirniši nego Mladočehi. Uresničujejo se naše besede, ko smo pisali pred tremi leti, da Mladočehi se bodo morali morebiti res umakniti s pozorišča, a za njimi pridejo se bolj odločni in brezobzirni možje. Kdaj pridejo merodajni krogi do spoznanja, da je treba vse drugače postopati s češkim narodom?

(Vojaške vaje) so končane. Presv. cesar je s posebnim pismom zahvalil vse voje, ki so se udeležili vaj. Koliko tisočakov so stale te vaje!

(Ministerski svet) na Dunaju je imel 24. t. m. sejo, ki je razpravljal mej

drugim tudi o porzavljenju južne železnice. Trgovinski minister se začne baje takoj pogajati z južno železnico.

(Bolniške blagajne) se baje prevestrojé. S to mislijo se bavi minister notranjih poslov, ako smemo verjeti poročilom poljskih listov.

(Nadbiskup Posilović) je priporočil svojim duhovnikom, naj bodo pred vsem dobri pastirji, v politiki pa naj se ravnaajo svobodno po svojem mišljenju.

(Madjarska vlada) nadaljuje svoje silovitosti proti Rumunom. Župnik Lucaci je bil zopet obsojen na pol leta zanič. Zdaj je naperila pravdo proti 17 učiljem in trgovcem, ker so v odprtem pismu odobrvali postopanje onih rodoljubov, katere je vlada zaprla zaradi dijaske spomence. — Take razmere se trpe v sredi Evrope!

(Na Dunaju) so v torek po noči natrosili po mestu neštivilno tiskanih listkov, s katerimi se zahteva splošna in enaka volilna pravica. Vlada je zaprla 77 oseb. — Enake listke so raztrosili tudi po drugih mestih.

(V Brnu) je bil izvoljen državnim poslancem nemški nacijonalec Friederik Wannek. Dobil je 2500 glasov. Češki kandidat je dobil 502 glasov.

Zunanje države. — (Na Bolgarskem) so se dovršile volitve v Sobranje (državni zbor). Vlada je dobila ogromno večino, namreč 114 glasov proti 39; med temi je 9 Cankovcev (pristaev Cankova, ki je izgnan iz Bolgarije), 3 Radoslavovi in 27 vshodno rumelijskih anijonistov. Vlada in večina se bosta prizadevala, doseči porazumljenje z Rusijo. Nemei niso nič kaj zadovoljni z uspehom novih volitev. Dobro znamenje!

(V Srbiji) se baje zopet pripravlja velik prevrat, ako je „Agramer Tagblatt“ res dobro poučen, kakor zatrjuje. Kraljica Natalija se namreč vrne na Srbsko, a s pogojem, da zapusti deželo Milan „Slavni“ in da se kralj sporazume z radikali.

(Poljakom na Nemškem) groze hudi dnevi Bismarkovega preganjanja. Stari Bismark je začel propovedovati boj proti Poljakom. Pa tudi cesar Viljem je udaril v njegov rog. V Tornu je v ostrem govoru očital Poljakom, da se ne vedejo takó, kakor bi se smelo od njih zahtevati, in da jili bo obsevala njegova milost enako Nemcem le tedaj, ako se bodo brezpogojno čutili kot pruski državljani. — V Avstriji so se pa Poljaki zvezali z Nemei!

(O ruskem carju) so prinašali nemški listi kaj žalostne novice, namreč, da je jako oslabil in da se je bati najhujšega. Ruski listi so pa odločno zavrnil to govorico!

(Srbija in Italija) sta pretrgale mejsebojno diplomatsko zvezo. Italijanski poslanik je že zapustil Belgrad, ne da bi bil poprej sprejet pri kralju. — Najnovejša uradna poročila pa zanikajo to vest.

(Laški kralj) je pomiloštil fiste Sič'jance, ki so bili obsojeni na eno leto zapora vsled zadnjih nemirov: onim, ki so bili obsojeni na več let, je pa kazen izdatno znižal. — Sploh v Italiji vré čedalje bolj nevarno neko gibanje, ki namerava prekueniti ves sedanji državni red.

Izdajatelj in odgovorni urednik A. Gabršček.
Tiska „Goriška tiskarna“ A. Gabršček.

Fužina pri Lokavcu

v najboljšem stanju, z dvema kladvama, z dvema ognjema in z obširno oglenico, odda se pod jako ugodnimi pogaji v najem. Natančnejši podatki in pogoji pozvedo se pri

D. Godina v Ajdovščini.

I. Cej gostilničar v Židovski ulici št. 5 boča naravno brsko vino.

Andrej Jakil, tovarnar usnja v Rupi ima svojo predelavarno v Gorici na levem voglu s Koru v Gosposki ulici. Usnje in podplate vsih vrst prodaja po zmerani cenah. Enako druge potrebšline za čevljare.

Franc Bensa v Orki ulici št. 8 v Gorici prodaja vsakovrstno usnje podplate, kopita, sploh vsa orodja in potrebšline za čevljare. Zagotavlja dobro blago po zmerani cenah zato se sl. občinstvu priporoča za vsak en obisk.

Karol Drašček pek Riva Corao št. 4. v Gorici. Podružnica za razprodajo kruha se nahaja v Semeniški ulici št. 2.

Franjo Jakil

tovarna kož v Rupi p. Miren in zaloga usnja v Gorici Rastel št. 9.

Novi Franc.

mizarski mojster, ima svojo delavnico v Orki ulici (Via Stretta) v Gorici št. 1. Priporoča se slovenskim rojakom.

Franjo Jakil

v Rastelu št. 9 ima bogato zalogo vsakovrstnega usnja ter raznega orodja in potrebšlin za čevljare. Prodaja na drobno in na debelo.

Ivan Reja

kečmar „Alla Gobomba“ za veliko vogašnico na desnem voglu v ulici Marcella, toči domačo vino in ima domačo kuhinjo. Cene prav zmerne.

Anton Obidič

čevljar v Semeniški ulici št. 4. se priporoča Slovencem v mestu in okolici za blagohotna naročila.

Ivan Kavčič

veletržec na Koru ima zalogo Brohezevega pivar ter žita, meke, soli in otroboj.

Ivan Dekleva

veletržec z vinom v Gorici ima v svojih zaloznah vedno na izbiro vsakovrstna domača vina bela in črna (strijan-ka ter bela delmatinska). Pisarnica se nahaja v Magistratni ulici. Prodaja na debelo.

Anton Fon

v Semeniški ulici ima prodajalnice vsakovrstnih klubov in kap ter gostilnico. Toči vedno dobra in naravna vina.

Spominjajte se o vsaki priliki šolske dece v „Sloginih“ učnih zavodih.

Anton Koren

trpavec v Gosposki ulici, prodaja razno čimariško, porcelanasto in stekleno blago, reče in skrala kape, rokavce, rože in npr. stekla okužje razrednjeno bledo.

Peter Birska

gostilničar pri velikem kečmarju v Gosposki ulici št. 13 priporoča sl. občinstvu lahoma domača vina, voljno mleko, svežo piv. in druge kuhinjske potrebšline.

Ivan Pečenko

veletržec z vinom na desnem voglu v Vrtini ulici št. 8, prodaja ljudskega vrta na desno prodaja tudi 56 litrov po nagubih cenah prstna bela in črna vina, in svežo vpraška, čimariška. — Zagotavlja dobro, prstno blago, točno posredstvo in nizke cene.

Ant. Jeretič

za veliko vogašnico v Gorici prodaja vse izdelke, ki spadajo v šolsko in pisarniško rabo kot: papir, peresa, svinčnike, knjižice, knjižice za upisovanje, itd. Pisarnice in risanke iz dobroga papirja izdeluje v svoji delavnici, na kar se glavno učiteljsko se posebno opozarja.

Martin Poveraj

civilni in vojaški krojač v Gorici, priporoča svojo veliko zalogo blaga kakor tudi gotovih oblek. Dalje: srajce, spodnje hlače, zavratnice, civilne, vojaške in uradniške ovratnike, sablje z vso opravo, zlate in sreberne zvezde, kratka: vse, kar je potrebno za gospodo vsakega stanu. Oblike po naročilih izdeluje točno in po nizki ceni.